

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย นางสาวปณณกา ศุภตระกูลสุข **รหัสนักศึกษา** 2511500924 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยาธร ท่อแก้ว (2) รองศาสตราจารย์ฉัตรวิวัฒน์ สุทธิโยธิน

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การกำหนดทิศทางการองค์กรเกี่ยวกับปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายเชิงธุรกิจ (2) กลยุทธ์ ยุทธวิธีการจัดการธุรกิจเกี่ยวกับคน เทคโนโลยี รายการ และการตลาด (3) ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารของสถานีวิทยุกระจายเสียงกระแสหลักและวิทยุชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 คน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ทิศทางการองค์กรมีปรัชญา คือ การจัดการเป็นการคิดสร้างสรรค์ ทำงานแบบมืออาชีพ เป็นองค์กรแห่งการส่งเสริมสังคมอุดมปัญญา กำหนดโดยสถานีวิทยุและหน่วยงานส่วนกลาง มีพันธกิจในการให้ข้อมูลข่าวสาร มีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดวิสัยทัศน์โดยนายสถานี และวิทยุกระแสหลักมีหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้กำหนด มีวิสัยทัศน์สื่อวิทยุโดยการประชุมและมอบหมายงานให้แต่ละคนทำตามหน้าที่สำหรับสถานีวิทยุชุมชน และขับเคลื่อนตามสายการบังคับบัญชาสอดคล้องนโยบายขององค์กร สำหรับวิทยุกระแสหลัก ส่วนนโยบายการจัดการธุรกิจ คือ การเป็นผู้นำธุรกิจสื่อสารมวลชนครบวงจร เป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงแห่งการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง และเป็นสื่อที่สร้างผลกำไร สร้างกลุ่มผู้ฟัง และสร้างชื่อเสียง (2) กลยุทธ์การจัดการธุรกิจด้านคน คือ ใช้คนที่มีคุณภาพสูง มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยสนับสนุนการทำงานและการจัดการรายการ ส่วนด้านการตลาดต้องพัฒนาเงื่อนไขต่าง ๆ ในการส่งเสริมการขายเพื่อสร้างความได้เปรียบ แยกต่าง เหนือคู่แข่งอื่น มีความยืดหยุ่นสูงในการขายและการให้บริการ โดยมียุทธวิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งภายในองค์กร การวิเคราะห์อุปสรรคและโอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก และกลยุทธ์ที่ผู้บริหารกำหนด ทุกคนในองค์กรรวมพลังกันเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ของทีมงาน มีความสัมพันธ์ภายในเสมือนสมาชิกในครอบครัว สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า เพิ่มเงื่อนไขการให้บริการในรูปแบบส่วนลด ส่วนแถม และพัฒนารายการให้มีความนิยมสูง (3) ปัจจัยความสำเร็จ คือ บุคลากรที่มีคุณภาพ เทคโนโลยีผลิตและการออกอากาศที่ดี มีเงินลงทุนที่เพียงพอ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลตลาดใหม่ รักษาตลาดเก่า สร้างคนรุ่นใหม่ ๆ ปัญหา คือ กฎหมายและระเบียบที่กำกวมในการทำงานไม่ชัดเจนเพราะอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน แรงกดดันทางสังคมและลูกค้าที่คาดหวังจากผลงานจากสถานี คลื่นวิทยุชุมชนรบกวนคลื่นสถานีวิทยุหลัก และการบริหารงานและวิธีการดำเนินธุรกิจของสถานีวิทยุไม่ชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหารใหม่ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ สร้างผลงานของสถานีให้เป็นที่ประจักษ์ ควบคุมการรบกวนของคลื่น สร้างความเป็นทีมมืออาชีพ ปรับทัศนคติให้เป็นบวกทั้งฝ่ายบริหารและพนักงาน ยึดการบริหารงานตามแผนธุรกิจ

คำสำคัญ การจัดการธุรกิจ สถานีวิทยุกระจายเสียง

Thesis title: Business Management of Radio Stations in Surat Thani Province

Researcher: Miss Punnapa Suptrakansuk; **ID:** 2511500924;

Degree: Master of Communication Arts; **Thesis advisors:** (1) Dr. Wittayatorn Torkaew, Associate Professor; (2) Natthawat Suttiyotin, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the organizational steering (setting of philosophy, mission, vision, policies and business goals); (2) the business strategies and tactics for managing people, technology, programs and marketing; and (3) the factors of success, problems and approaches to solving the problems of business management of radio stations in Surat Thani Province.

This was a qualitative research. The 5 key informants, chosen through purposive sampling, were executives of mainstream or community radio stations in Surat Thani Province. Data were collected using an in-depth interview form and analyzed using descriptive analysis.

The results showed that: (1) The organizational philosophy of the radio stations studied was to use creative management, to be professional, and to promote an intellectually rich society. The philosophy was set by the radio stations or a central agency. Their mission was to disseminate news and information. Their vision was to be a leading radio station in Surat Thani. This vision was set by the station master or by a central agency in the case of mainstream radio stations. At community radio stations the vision was driven by holding meetings and assigning work, and at mainstream radio stations the mission was driven by the chain of command in compliance with the organizational policies. Their business management policies were to be full spectrum mass media leaders, to be creative radio stations, to develop unceasingly, to build profits, to build listener groups and to build a reputation. (2) Their personnel management strategy was to hire high-quality personnel with a high level of knowledge, abilities and experience. Their technology management strategy was to have modern technology to support the work and programming. For market management, the stations aimed to develop conditions that would promote sales, create competitive advantage and differentiate the product, while remaining highly flexible in sales and service. They used tactics of analyzing their strengths and weaknesses along with external opportunities and threats. The strategies that the administrators set were to have everyone work together to meet goals, to build the team's skills and experience, to treat each other like family, to build good relationships with clients, to offer new service terms like price reductions or free gifts, and to make the programs more popular. (3) The keys to success were quality personnel, good production and broadcasting technology, sufficient capital, good organizational culture building, social responsibility, penetration of new markets, maintenance of old markets, and building up new generations of people. Problems were the ambiguous state of broadcasting laws that are in the process of changing, pressure from the expectations of customers and society, signal interference, and changes in work methods and management when administrators change. Approaches to solve the problems are to create work that will give the station a good image, to put controls on signal interference, build greater professional teamwork, change the attitudes of both administrators and operations level workers to be more positive, and stick to the business plan.

Keywords: Business management, Radio station

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยาธร ท่อแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ธีรวิวัฒน์ สุทธิโยธิน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์กับผู้วิจัย โดยให้คำแนะนำและความปรารถนาดีเพื่อให้ลูกศิษย์คนนี้ประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับมหาบัณฑิต

ลำดับต่อมา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท ซึ่งท่านได้ให้ความกรุณารับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมทั้งอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งทางวิชาการและประสบการณ์ตรงให้กับผู้วิจัย

ถัดมา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับนายสถานีวิทยุ อสมท จังหวัดสุราษฎร์ธานี FM 102 MHz, ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี FM 95.5 MHz, ผู้บริหารคลื่น BOX FM 88.5 MHz, ผู้บริหารคลื่น SMOOT FM 97.5 MHz และผู้บริหารคลื่น KISS FM 101.0 MHz ที่ได้กรุณาสละเวลาอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสทำการสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ยิ่งไปกว่านั้น ขอขอบพระคุณหัวหน้าเกษม แก้วอ่อน นายสถานีวิทยุ อสมท จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ซึ่งเป็นทั้งผู้บังคับบัญชา รุ่นพี่นิเทศศาสตร์ มสธ. รุ่น 1 และที่สำคัญท่านเป็นผู้จุดประกายความคิดให้มีความก้าวหน้าทางการศึกษา

ที่ขาดเสียมิได้ ขอขอบคุณน้องผึ้ง กนกรัตน์ ศรียากย์ ที่เป็นกำลังใจให้ก้าวข้ามผ่านการตัดสินใจในการศึกษาต่อปริญญาโท รวมทั้งหวานหวาน กาญจนา โมลิกะ และน้องหนึ่ง ว่าที่ร้อยตรี คำรงฤทธิ์ รัตนประยูร ที่คอยช่วยเหลือและระดมสมองก่อนสอบ รวมถึงเป็นเพื่อนร่วมเดินทางสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน สุดท้าย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต รุ่นที่ 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทุกคน ที่มาพบเจอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันบนถนนของการศึกษา

ท้ายที่สุด หากไม่มีหัวใจที่แกร่งของผู้วิจัย ที่คอยเตือนสติตัวเองตลอดมาว่าอย่ายอมแพ้ สู้ๆ คงไม่มีวันแห่งความสำเร็จในวันนี้ และขอมอบปริญญามหาบัณฑิตใบนี้ให้แก่พ่อบังเกิดเกล้า “ธรรมรส รักษา”

ปณณภา ศุภตระการสุข

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
คำถามนำการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีด้านการสื่อสาร.....	11
แนวคิดทางด้านการวิเคราะห์ห้วงการสื่อมวลชน.....	18
แนวคิดการผลิตรายการวิทยุ.....	20
แนวคิดการตลาดแบบผสมผสาน.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
รูปแบบการวิจัย.....	69
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	75
ตอนที่ 2 ทิศทางของสถานีวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายเชิงธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	76
ตอนที่ 3 กลยุทธ์และยุทธวิธีการจัดการธุรกิจเกี่ยวกับคน เทคโนโลยี รายการ และ การตลาดของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	101
ตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	110
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปการวิจัย.....	117
อภิปรายผล.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	137
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	145
ก ข้อมูลเกี่ยวกับสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	146
ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	168
ค แบบสัมภาษณ์เชิงลึก.....	170
ประวัติผู้วิจัย.....	175

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 75

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย 6
ภาพที่ 4.1	แสดงความสัมพันธ์ทิศทางขององค์กรเกี่ยวกับปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายเชิงธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียงใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อันจะนำไปสู่การจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 76
ภาพที่ 4.2	แสดงความสัมพันธ์ของปรัชญาการจัดการธุรกิจสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับรายละเอียด ที่มา วิธีการกำหนด ผู้กำหนด และวิธีการขับเคลื่อนปรัชญาการจัดการธุรกิจ 77
ภาพที่ 4.3	แสดงความสัมพันธ์ของปรัชญาการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับรายละเอียดปรัชญาการจัดการธุรกิจ 77
ภาพที่ 4.4	แสดงความสัมพันธ์ของที่มา /วิธีการ/ผู้กำหนด ปรัชญาการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 79
ภาพที่ 4.5	แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการขับเคลื่อนปรัชญาการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 80
ภาพที่ 4.6	แสดงความสัมพันธ์ของพันธกิจการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียด ที่มา วิธีการกำหนด ผู้กำหนด และ วิธีการขับเคลื่อนพันธกิจการจัดการธุรกิจ 82
ภาพที่ 4.7	แสดงความสัมพันธ์ของการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียดพันธกิจการจัดการธุรกิจ 82
ภาพที่ 4.8	แสดงความสัมพันธ์ของที่มา/วิธีการ/ผู้กำหนดพันธกิจการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 84
ภาพที่ 4.9	แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการขับเคลื่อนพันธกิจการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 85
ภาพที่ 4.10	แสดงความสัมพันธ์ของวิสัยทัศน์การจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียด ที่มา /วิธีการ/ผู้กำหนด และวิธีการ ขับเคลื่อนของวิสัยทัศน์การจัดการธุรกิจ 86

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ของการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียดวิสัยทัศน์การจัดการธุรกิจ.....	87
ภาพที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ของที่มา/วิธีการ/ผู้กำหนดวิสัยทัศน์การจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	88
ภาพที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	89
ภาพที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ของนโยบายการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียด ที่มา/วิธีการ/ผู้กำหนด และวิธีการ ขับเคลื่อนของนโยบายการจัดการธุรกิจ.....	91
ภาพที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ของนโยบายการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับรายละเอียดนโยบายการจัดการธุรกิจ.....	91
ภาพที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ของที่มา/วิธีการ/ผู้กำหนดนโยบายการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	93
ภาพที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	94
ภาพที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ของเป้าหมายเชิงธุรกิจการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียด ที่มา/วิธีการ/ ผู้กำหนด และวิธีการขับเคลื่อนของเป้าหมายเชิงธุรกิจการจัดการธุรกิจ.....	96
ภาพที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ของเป้าหมายเชิงธุรกิจของการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับรายละเอียดเป้าหมาย เชิงธุรกิจของการจัดการธุรกิจ.....	96
ภาพที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ของที่มา/วิธีการ/ผู้กำหนดนโยบายการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	97
ภาพที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการขับเคลื่อนเป้าหมายเชิงธุรกิจการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	99
ภาพที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และยุทธวิธีการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	101

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และยุทธวิธีการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกี่ยวกับ โครงสร้างคน.....	101
ภาพที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และยุทธวิธีการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกี่ยวกับรายการ.....	105
ภาพที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และยุทธวิธีการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกี่ยวกับการตลาด.....	107
ภาพที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางแก้ไข ในการจัดการธุรกิจของสถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	110
ภาพที่ 4.27 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยความสำเร็จในการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	111
ภาพที่ 4.28 แสดงความสัมพันธ์ของปัญหาในการจัดการธุรกิจของ สถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	113
ภาพที่ 4.29 แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางแก้ไขในการจัดการธุรกิจ ของสถานีวิทยุกระบายเสียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	115

